

Problem przebranżowienia się wśród inżynierów budownictwa

dr inż.
KRZYSZTOF KACZOREK
Politechnika Warszawska
Wydział Inżynierii Lądowej
ORCID: 0000-0002-4262-7077

W ostatnich kilku latach zauważono nasilenie zjawiska przechodzenia inżynierów budownictwa do innych branż. W niniejszej pracy autor podjął próbę określenia skali zjawiska, zbadania jego przyczyn oraz przewidzenia skutków.

Międzynarodowi eksperci od zatrudnienia rekomendują, aby pracę zmieniać co 4–5 lat. Każda taka zmiana jest szansą na osiągnięcie następujących korzyści:

- podwyżka i awans;
- możliwość rozwoju i poznania nowych ludzi, co jest szczególnie ważne w przypadku pracowników, którzy chcą brać udział w kursach czy szkoleniach;
- możliwość zmiany roli, zakresu obowiązków, otoczenia projektów itp.;
- możliwość wejścia w nowe, wcześniej nieznanne, projekty;
- rozwijanie umiejętności adaptacji;
- wzrost poczucia własnej wartości, kontroli nad swoją karierą zawodową, a w rezultacie wzrost odporności na stres.

Niemniej podkreślenia wymaga fakt, że podejście polskiego pracownika jest dość rozbieżne z przedstawionymi wyżej rekomendacjami. W przeciwieństwie do pracowników chociażby z USA czy Włoch, gdzie wręcz regularna zmiana pracy jest czymś normalnym, polski pracownik bardziej ceni sobie budowę stabilnej pozycji w jednym miejscu niż szukanie profitów u innych pracodawców. Zmiana pracodawcy jest każdorazowo dokładnie przemyślaną decyzją, która nie jest podejmowana ani pochopnie, ani często. Jeszcze trudniej przychodzi nam zdecydowanie o zmianie nie tylko pracodawcy, ale również samej branży. Niemniej właśnie podejmowanie decyzji o zmianie branży jest coraz częściej obserwowane wśród inżynierów budownictwa.

Analiza nastrojów związanych z przebranżawianiem się inżynierów budownictwa

W niniejszej pracy autor przeanalizował wyniki badań ankietowych, które dotyczyły zagadnienia przebranżowienia się przez budowlaną kadrę inżynierską. W badaniach

wzięto udział 667 inżynierów pozyskanych z internetowej społeczności Sensowna Praca dla Inżynierów Budownictwa, którzy już się przebranżowili, są na etapie tego procesu lub dopiero go rozważają. Na pytanie o ich aktualny etap w procesie przebranżawiania się otrzymano następujące odpowiedzi:

- Rozważam przebranżowienie – na ten moment tylko teoretycznie: 61,92%.
- Rozważam przebranżowienie i są już za mną pierwsze kroki w tym kierunku: 19,64%.
- Jestem na etapie przebranżawiania się: 5,40%.
- Jestem już po przebranżowieniu się: 13,04%.

Blisko 40% z przedstawionej grupy 667 inżynierów posiada uprawnienia budowlane.

Kolejne pytanie dotyczyło stażu pracy w branży budowlanej. Wyniki przedstawiały się następująco:

- Nie podjąłem / nie podjęłam aktywności zawodowej w sektorze budowlanym: 1,05%.
- Staż pracy w branży budowlanej poniżej jednego roku: 6,75%.
- Staż pracy w branży budowlanej od roku do dwóch lat: 12,74%.
- Staż pracy w branży budowlanej od dwóch do pięciu lat: 35,23%.
- Staż pracy w branży budowlanej powyżej pięciu lat: 44,23%.

Wobec przedstawionych odpowiedzi należy stwierdzić, że inżynierowie po studiach chcą pracować w branży budowlanej. Dopiero po dwóch latach ich poziom rozczarowania zaczyna zdecydowanie rosnąć, przez co blisko 80% inżynierów zaczyna się interesować tematyką zmiany branży nie wcześniej niż dopiero po drugim roku aktywności zawodowej. Podobne wnioski przedstawiono podczas Kongresu Budownictwa Polskiego [6], gdzie ocena branży przez pracowników spadała po rozpoczęciu aktywności zawodowej.

Analiza przyczyn skłaniających inżynierów budownictwa do przebranżowienia się

Następne pytanie dotyczyło przyczyn, które spowodowały chęć, a czasami wręcz potrzebę przebranżowienia. Pytanie było wielokrotnego wyboru, więc każdy z badanych mógł wskazać więcej niż jedną przyczynę, co każdy, bez wyjątku, uczynił. Pokazuje to, że nie ma jednego głównego bodźca, który mobilizuje do szukania perspektyw zawodowych w innych branżach, ale dopiero całokształt sytuacji jest w stanie stymulować inżynierów do podejmowania tak radykalnych decyzji. Poniżej przedstawiono wskazane przyczyny zmiany branży od najistotniejszych do tych wskazywanych najrzadziej:

- Wynagrodzenie podstawowe: 80,66%.
- Work life balance: 68,22%.
- Godziny pracy: 66,42%.
- Stres: 64,17%.
- Niska kultura pracy i współpracy: 53,37%.
- Wypalenie zawodowe: 32,83%.
- Premie: 22,79%.
- Dodatkowe benefity: 19,49%.
- Niedostateczne przygotowanie do zawodu w czasie studiów: 17,69%.

Analizując wskazane przyczyny, należy stwierdzić, że można wyróżnić 3 główne obszary, które skłaniają inżynierów do przebranżowienia:

- Relatywnie niewysokie wynagrodzenia, biorąc pod uwagę odpowiedzialność kadry inżynierskiej, wartość samych kontraktów budowlanych oraz warunki pracy.
- Work life balance, czyli równowaga pomiędzy życiem zawodowym i osobistym. Jest to zagadnienie, na które kładzie się coraz większy nacisk – zwłaszcza przez młodsze pokolenia. Wspomnianą równowagę zaburzają takie okoliczności, jak nadmierna praca na budowach (np. w godzinach 7.00–17.00, co skutecznie

W przedmiotowych badaniach przeanalizowano poziom ostatniego wynagrodzenia netto pracownika w branży budowlanej, poziom pierwszego wynagrodzenia w nowej branży oraz uśrednioną różnicę pomiędzy tymi poziomami.

uniemożliwia zarówno regenerację podczas snu, jak i odpoczynek po południu) czy ciągła praca w delegacji. Inżynierowie często dają się również skusić na zmianę branży ze względu na oferowany im elastyczny czas pracy oraz możliwość przynajmniej częściowego wykonywania swoich obowiązków w ramach pracy zdalnej.

- Stres wynikający przede wszystkim z presji czasu oraz bardzo dużej odpowiedzialności, zwłaszcza za pracowników fizycznych, których kultura pracy czasami jest daleka od ogólnie przyjętych norm. Stresogenny jest również niski poziom współpracy na budowie – często poszczególni uczestnicy procesu inwestycyjno-budowlanego zabezpieczają wyjątkowo własne interesy i nie są skłonni do wsparcia pozostałych interesariuszy przedsięwzięcia. Również w obrębie konkretnej firmy zdarza się, że poszczególni pracownicy „grają” wyjątkowo na siebie, co nie buduje dobrej atmosfery w pracy i wpływa na pojawienie się dyskomfortu psychicznego.

Analiza kierunków przepływu inżynierów oraz czasu potrzebnego na ten przepływ

W ankiecie zapytano również osoby, które się przebranżowiły, w jakiej branży znalazły nowe zatrudnienie. Odpowiedzi przedstawiają się następująco:

- Sektor IT: 59,41%.
- Finanse i bankowość: 7,65%.
- Praca administracyjna: 4,71%.
- Reklama i marketing: 2,94%.
- Szkolnictwo i praca naukowa: 2,35%.
- Handel: 2,35%.
- Sektor rolniczy: 1,76%.
- Inne, gdzie żadna branża nie osiągnęła samodzielnie więcej niż 1,2% (18,83%).

Absolwenci kierunków technicznych powiązanych z budownictwem oraz instalacjami budowlanymi mają bardzo dobrze rozwinięte umiejętności analityczne, znają dobrze matematykę oraz często są po podstawach programowania. Wszystko to przekłada się na dużą łatwość w przebranżowieniu

się do takich obszarów jak IT czy finanse i bankowość. Wdrażanie w tych obszarach trwa krótko i szybko przynosi bardzo pozytywne zmiany, przede wszystkim pod względem finansowym.

W badaniach podjęto również problem czasu, jaki był potrzebny do przebranżowienia się i do uzyskania statusu wartościowego pracownika w nowym miejscu pracy. Procentowo wyrażona liczba osób określiła ten czas w przedziałach:

- Od 1 do 3 miesięcy: 29,66%.
- Od 4 do 6 miesięcy: 13,56%.
- Od 7 do 12 miesięcy: 21,19%.
- Od roku do dwóch lat: 30,51%.
- Od dwóch do 5 lat: 4,24%.
- Ponad 5 lat: 0,84%.

Otrzymane w tym punkcie odpowiedzi dobitnie ukazują, jak łatwo można odejść z branży budowlanej. Dla blisko 30% inżynierów kwestie związane ze zmianą branży zajmują do 3 miesięcy. Można uogólnić, że każdy kolejny kwartał przynosi mniej więcej dalsze 10% osób, którym taki okres wystarczy do przebranżowienia się – i tak aż do 60%. Natomiast dla 95% osób opuszczających sektor budowlany przebranżowienie nie zajmuje więcej niż 2 lata.

Analiza i porównanie poziomów ostatnich wynagrodzeń w branży budowlanej oraz pierwszych w nowych branżach

W przedmiotowych badaniach przeanalizowano również poziom ostatniego wynagrodzenia netto pracownika w branży budowlanej, poziom pierwszego wynagrodzenia w nowej branży oraz uśrednioną różnicę pomiędzy tymi poziomami. Warto odnotować, że poziom wynagrodzenia netto wyrażony został jako średnia arytmetyczna z przelewów otrzymanych przez poszczególnych inżynierów (analogicznie jak w publikacjach [1, 2, 3]). Takie podejście umożliwiło uniknięcie niejasności wynikających chociażby z różnych form zatrudnienia czy rozliczania podatkowego, przez co osoby z identyczną kwotą brutto otrzymują ostatecznie zupełnie inne wpływy na konto. Poniżej dane obrazujące ostatnie pobory inżynierów w branży budowlanej:

- Poniżej 2000 zł: 0,88%.
- Od 2000 do 3500 zł: 31,58%.
- Od 3500 do 5000 zł: 39,47%.
- Od 5000 do 6500 zł: 14,91%.
- Od 6500 do 8000 zł: 7,89%.
- Od 8000 do 9500 zł: 3,51%.
- Od 9500 do 11000 zł: 0,88%.
- Od 11000 do 15000 zł: 0,88%.

Uśredniając przedstawione wynagrodzenia, należy stwierdzić, że ostatnia pensja w branży budowlanej inżyniera, który zdecydował się na przebranżowienie, wynosi około 4500 zł netto. Najczęściej (blisko 72%

badanych) przebranżawiały się osoby, których pobory nie przekraczały 5000 zł netto.

Analizując pierwsze wynagrodzenia inżynierów po rozpoczęciu pracy w nowym obszarze, otrzymano następujące wyniki:

- Poniżej 2000 zł: 4,51%.
- Od 2000 do 3500 zł: 14,41%.
- Od 3500 do 5000 zł: 28,83%.
- Od 5000 do 6500 zł: 21,62%.
- Od 6500 do 8000 zł: 12,61%.
- Od 8000 do 9500 zł: 9,01%.
- Od 9500 do 11000 zł: 2,70%.
- Od 11000 do 15000 zł: 1,80%.
- Powyżej 15000 zł: 4,51%.

Uśredniając przedstawione wynagrodzenia, należy stwierdzić, że pierwsza pensja w nowej branży inżyniera budownictwa, który zdecydował się na przebranżowienie, wynosi około 5850 zł netto. Pierwsze pobory dla większości (52%) przebranżowionych inżynierów zaczynają się od 5000 zł netto. Blisko 10% inżynierów budownictwa może liczyć na pierwsze wynagrodzenie nie mniejsze niż 9500 zł netto.

Porównując otrzymane wyniki związane z ostatnim wynagrodzeniem oraz pierwszymi poborami w nowym obszarze, należy określić średnią różnicę na poziomie 1350 zł netto.

Analiza oceny decyzji o przebranżowaniu się

Inżynierowie budownictwa, którzy rozpoczęli aktywność w nowych branżach, zostali również zapytani o to, czy nie żałują swojej decyzji. Otrzymane odpowiedzi przedstawiają się następująco:

- Jestem zdecydowanie niezadowolony z przebranżowania: 0,88%.
- Jestem raczej niezadowolony z przebranżowania: 0,88%.
- Jestem raczej zadowolony z przebranżowania: 17,70%.
- Jestem zdecydowanie zadowolony z przebranżowania: 80,54%.

Widząc przedstawione wyniki, należy stwierdzić, że inżynierowie budownictwa są zdecydowanie zadowoleni ze swojej decyzji o zmianie branży (80,54% zdecydowanie zadowolonych i 17,70% raczej zadowolonych, co łącznie daje nieco ponad 98% badanych). Co więcej, uzupełniając swoją odpowiedź w ramach kolejnego pytania o charakterze otwartym, inżynierowie potwierdzili, że praktycznie żadne okoliczności nie ściągną ich do budownictwa.

Wpływ problemu na środowisko inżynierskie

Według dokumentu *Zasady Gospodarki Finansowej Izby Inżynierów Budownictwa uchwalone przez I Krajowy Zjazd Delegatów IIB w Warszawie 27–28 września 2002 roku* [4] w 2003 roku spocznicość Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa liczyła nieco ponad 80 000 członków. Zaledwie 7 lat później,

w roku 2010, urosła do poziomu około 114 000 członków (wzrost o 30%, średnio około 4850 członków na rok) [5]. Natomiast zgodnie z Budżetem Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa na 2023 rok [7] liczebność Izby wynosi około 119 000 członków (wzrost o około 4,5%, średnio około 380 na rok). Już te dane ukazują, jak bardzo wyhamował wzrost liczebności członków Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa. Warto również odnotować, że blisko 30% członków jest w wieku 65+, zaś prawie połowa Izby przekroczyła 55. rok życia. Należy odnotować, że branża budowlana cały czas się rozwija, wciąż realizując coraz większe i bardziej ambitne projekty zarówno kubaturowe, jak i infrastrukturalne. Problemem niecierpiącym zwłoki jest wprowadzenie ogólnie obowiązującego standardu ośmiodziesiętnego dnia pracy kadry inżynierskiej na budowie, co będzie wymagało jeszcze większego zwiększenia liczebności kadry kierowniczej na budowie. Jeśli natożymy na to trendy związane z przebranżawianiem się inżynierów budownictwa, to za 10 lat branża budowlana może zderzyć się z poważnym problemem braku inżynierów budownictwa. Warto odnotować, że tak powstały problem nie będzie mógł być rozwiązany, analogicznie jak problem braku pracowników fizycznych, poprzez pozyskanie robotników zagranicznych. Blokadą będzie konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia (ten problem jeszcze można rozwiązać nostryfikacją dyplomów) oraz polskich uprawnień budowlanych (co będzie już dużo trudniejsze do rozwiązania w krótkiej perspektywie czasowej).

Wobec powyższego, jeśli branża budowlana szybko nie podejmie stosownych działań (przede wszystkim zmierzających do rozwiązania trzech wspomnianych wcześniej głównych problemów – niskiego wynagrodzenia, braku work life balance oraz nadmiernego stresu w pracy), to za 10 lat będzie musiała się zmierzyć z paraliżem realizacji kontraktów budowlanych, będącym następstwem braku odpowiedniej liczby inżynierów budownictwa.

Podsumowanie i wnioski

Podsumowując, należy stwierdzić, że:

1. Młodzi inżynierowie budownictwa chętnie rozpoczynają pracę w zawodzie i przez pierwsze dwa lata ich zaangażowanie się utrzymuje. Zdecydowana większość inżynierów dopiero po lepszym poznaniu realiów pracy w branży budowlanej, które nie wychodzą naprzeciw ich oczekiwaniom, podejmuje decyzję o przebranżowieniu się.
2. Blisko 80% inżynierów zaczyna się interesować tematyką zmiany branży nie wcześniej niż dopiero po drugim roku aktywności zawodowej.

Uśredniając przedstawione wynagrodzenia, należy stwierdzić, że pierwsza pensja w nowej branży inżyniera budownictwa, który zdecydował się na przebranżowienie, wynosi około 5850 zł netto.

3. Trzy podstawowe czynniki motywujące inżynierów do zmiany branży to: relatywnie niewysokie wynagrodzenia, brak zbalansowania pomiędzy zaangażowaniem w życie osobiste i w życie zawodowe, stres powiązany z niskim poziomem pracy i współpracy w branży budowlanej.
4. Większość przebranżawiających się inżynierów budownictwa przechodzi do IT (59,41%). Zdecydowanie dalej są dwie kolejne branże: finanse i bankowość (7,54%) oraz praca administracyjna (4,71%).
5. 30% inżynierów budownictwa jest w stanie przebranżowić się w czasie do 3 miesięcy, 40% przebranżawia się w czasie do 6 miesięcy, 50% do 9 miesięcy oraz 60% do 12 miesięcy. Dwuletni okres na przebranżowienie jest wystarczający dla blisko 95% inżynierów chcących odejść z sektora budowlanego.
6. Ostatnie wynagrodzenie przebranżawiających się inżynierów budownictwa w branży budowlanej wynosi średnio około 4500 zł netto. Najczęściej (blisko 72% badanych) przebranżawiały się osoby, których pobory nie przekraczały 5000 zł netto.
7. Pierwsza pensja w nowej branży inżyniera budownictwa, który zdecydował się na przebranżowienie, wynosi około 5850 zł netto. Pierwsze pobory dla większości (52%) przebranżowionych inżynierów zaczynają się od 5000 zł netto. Blisko 10% inżynierów budownictwa może liczyć na pierwsze wynagrodzenie nie mniejsze niż 9500 zł netto.
8. Uśredniony wzrost wynagrodzenia, dzięki zmianie branży, oszacowano na poziomie około 1350 zł netto.
9. 98% inżynierów budownictwa, którzy się przebranżowili, jest zadowolonych lub bardzo zadowolonych z podjętej decyzji.
10. Jeśli branża budowlana szybko nie upora się z problemami przyczyniającymi się do odpływu kadry inżynierskiej, to za 10 lat będzie musiała się zmierzyć z paraliżem realizacji kontraktów budowlanych, będącym następstwem braku odpowiedniej liczby inżynierów budownictwa.

Bibliografia

- [1] Kaczorek, K. (2020). Ile zarabiał inżynier w 2019 roku? *Builder Science*, 24(1), 28–31. <http://doi.org/10.5604/01.3001.0013.6477>.
- [2] Kaczorek, K. (2021) Analiza wynagrodzeń inżynierów budownictwa na koniec roku 2020, *Builder Science*, 2021, 25(2), 14-19. DOI:10.5604/01.3001.0014.6355.
- [3] Kaczorek, K. (2022) Analiza wynagrodzeń inżynierów budownictwa na koniec roku 2021, *Builder Science*, 2022, 295(2), 5-11. DOI: 10.5604/01.3001.0015.6935.
- [4] Budżet Krajowych Organów Krajowej Izby Inżynierów Budownictwa na 2010 rok.
- [5] Budżet Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa na 2023 rok.
- [6] Rynek pracy i kształcenie – diagnoza sytuacji, Kongres Budownictwa Polskiego, Poznań 2022.
- [7] Zasady Gospodarki Finansowej Izby Inżynierów Budownictwa uchwalone przez I Krajowy Zjazd Delegatów IIB w Warszawie 27–28 września 2002 roku.

DOI: 10.5604/01.3001.0016.2949

PRAWIDŁOWY SPOSÓB CYTOWANIA

Kaczorek Krzysztof, 2023, Problem przebranżowienia się wśród inżynierów budownictwa, „Builder” 4 (309). DOI: 10.5604/01.3001.0016.2949

Streszczenie: W ostatnich kilku latach zauważono nasilenie zjawiska przechodzenia inżynierów budownictwa do innych branż. W niniejszej pracy autor podjął próbę określenia skali zjawiska, zbadania jego przyczyn oraz przewidzenia skutków. W tym celu przeprowadzono badania ankietowe na próbie 667 inżynierów budownictwa, którą pozyskano dzięki internetowej społeczności Sensowna Praca dla Inżynierów Budownictwa.

Słowa kluczowe: przebranżowienie, rynek budowlany, inżynier budownictwa

Abstract: THE PROBLEM OF RE-INDUSTRY AMONG CIVIL ENGINEERS. IN THE LAST FEW YEARS, there has been an increase in the phenomenon of civil engineers moving to other industries. In this paper, the author made an attempt to determine the scale of the phenomenon, examine its causes and predict its effects. For this purpose, a survey was conducted on a sample of 667 civil engineers, which was obtained thanks to the Internet community "Sensowna Praca dla Inżynierów Budownictwa".

Keywords: re-industry, construction market, construction engineer